

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **M. B.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., se sídlem Kovářská 939/4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2021, č. j. OAM-808/ZA-ZA11-VL11-2020, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2022, č. j. 33 Az 7/2021-46,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2022, č. j. 33 Az 7/2021-46, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítl žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), jelikož žalobce pochází z bezpečné země původu (X).

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný nemohl jako zjevně nedůvodnou zamítnout tu část žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ve které namítal, že má na území ČR veškeré rodinné vazby. Soukromé a rodinné důvody nelze z povahy věci podřadit pod některé z kritérií rozhodných pro označení konkrétního státu jako bezpečné země původu. Okolnosti související se soukromým a rodinným životem žadatele o mezinárodní ochranu lze spojovat pouze s možným udělením doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, pokud by vycestování žalobce bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný proto musí danou část žádosti o udělení mezinárodní ochrany meritorně přezkoumat a pomocí testu proporcionality posoudit, zda by nucené vycestování žalobce nepředstavovalo zásah do jeho soukromého nebo rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních

svobod. Krajský soud též uvedl, že se připojuje k názoru Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) uvedenému v usnesení ze dne 27. 5. 2022, č. j. 5 Azs 200/2021-51, dle kterého žalovaný musí tyto skutečnosti posuzovat meritorně i v případě žadatele přicházejícího z bezpečné země původu.

[3] Krajský soud naopak neshledal důvodnou námitku ohledně žalobcova zdravotního stavu a nedostupnosti kvalitní zdravotní péče v zemi původu.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Krajský soud dospěl k nesprávnému závěru, že stěžovatel měl žalobcem uváděné důvody rodinného charakteru posuzovat meritorně. Judikatura správních soudů ohledně této otázky není jednotná. Usnesení NSS č. j. 5 Azs 200/2021-51, na které odkázal krajský soud, není právně závazné, jelikož daná otázka byla tímto usnesením předložena rozšířenému senátu, který o ní v době vydání rozsudku krajského soudu ještě nerozhodl. Krajský soud svým rozsudkem uložil žalovanému povinnost nad rámec zákona a jej interpretující judikatury. Žalobcova rodinná situace nepředstavuje důvod pro přijetí jeho žádosti o mezinárodní ochranu k věcnému projednání. Nedochází tak k porušení mezinárodních závazků ČR, jelikož žalobcův pobyt lze řešit v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

[6] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

pokračování

[9] NSS poté, co vyčkal na vydání usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, a přerušil za tím účelem řízení, dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, jelikož právní názor krajského soudu neobstojí pohledem tohoto následného rozhodnutí rozšířeného senátu. Proto nyní rozhodujícím senátu NSS nezbylo než rozhodnutí krajského soudu zrušit.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Stěžovatel neuvedl, v čem spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. NSS shledal, že rozsudek krajského soudu je srozumitelný, řádně a logicky odůvodněný a krajský soud se zabýval všemi otázkami podstatnými pro danou věc. Napadený rozsudek proto není nepřezkoumatelný.

[12] Stěžovatel dále uplatnil námitku nesprávného právního posouzení, tedy důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že by měl meritorně posuzovat důvody týkající se žalobcova rodinného života, a že by proto nemohl jeho žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Krajský soud i stěžovatel poukázali na to, že rozšířenému senátu byla v řízení vedeném pod sp. zn. 5 Azs 200/2021 předložena otázka, zda stěžovatel může zamítnout jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona o azylu žádost o mezinárodní ochranu žadatele pocházejícího z bezpečné země původu, aniž by se věcně zabýval skutečnostmi spadajícími pod pojem vážné újmy dle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023.

[13] Na danou otázku rozšířený senát odpověděl v usnesení č. j. 5 Azs 200/2021-62. V něm navázal na své předchozí usnesení ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, ve kterém uvedl, že doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu „*míří na tzv. extrateritoriální situace, tj. na ochranu před újmou hrozící ve státě původu a následným pobytem v takovém státě, nikoli před újmou hrozící v hostitelském státě*“. Navazujícím usnesením rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 200/2021-62 bylo předurčeno řešení otázky v nyní posuzovaném případě. Podle názoru rozšířeného senátu platí, že podle § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, „*žalovaný zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, a neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. To platí i ve vztahu ke skutečnostem svědčícím o hrozbě vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023.*“ Krajský soud, který se v napadeném rozsudku výslovně ztotožnil s opačným názorem, jenž byl vyjádřen například v předkládacím usnesení č. j. 5 Azs 200/2021-51, tedy danou otázku posoudil nesprávně.

[14] Na usnesení rozšířeného senátu následně navázal pátý senát usnesením ze dne 21. 3. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-69, ve kterém uvedl, že „*pokud se žadateli o mezinárodní ochranu nepodaří vyvrátit domněnku bezpečné země původu, podobně jako se to stalo v případě*

stěžovatele, pak je nadbytečné, aby žalovaný meritorně posuzoval jednotlivé jím uváděné skutečnosti, včetně tvrzeného rozporu vycestování s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právem na respektování rodinného a soukromého života), potažmo s Úmluvou o právech dítěte či jinými individuálními právy plynoucími z mezinárodních závazků České republiky.“

[15] Tento závěr se uplatní i v projednávané věci. Krajský soud dospěl k závěru, že se žalobci nepodařilo vyvrátit domněnku o tom, že X je v jeho případě bezpečnou zemí původu. V takové situaci bylo dle výše uvedené judikatury nadbytečné, aby stěžovatel meritorně posuzoval žalobcem uváděné skutečnosti ohledně jeho rodinného života v ČR, jak po něm požadoval krajský soud. Stěžovatel proto nepochybil, když se meritorně nezabýval žalobcovými soukromými a rodinnými vazbami na území ČR ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, a žalobcovu žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyššímu správnímu soudu proto z výše uvedených důvodů nezbylo než v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2024

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu